

Ivo Domanský: Už jen z tribuny

Ivo Domanský | 04.06.2008 | přečteno: 4480x

Tento seriál vzpomínek na mých 50 let v běhu a kolem běhu vycházel poprvé v časopise Běhy mimo dráhu – Maraton. Na přání redakce serveru behy.cz jsem jej oprášil, trochu předělal a nyní vás zde bude provázet po dobu asi tří měsíců. Pokud by se vám vysloveně nelíbil, dejte to vědět redakci behy.cz nebo přímo mně a já včas přestanu.

Jako kluci jsme obdivovali fotbalisty, hokejisty a Emila Zátopka. Moc možností k pěstování sportu tehdy, několik roků po druhé světové válce, nebylo. Zvláště ne na vesnici, odkud pocházím. Děti ze zemědělských rodin běžně po návratu ze školy pomáhaly rodičům na poli a byla to tehdy skoro hanba a věc hodná opovržení, kdyby se někdo jen tak flákal po návsi a lenošil.

V ročních obdobích, kdy bylo na polích méně práce, jsme si čas na fotbal našli. Za humny jsme měli obecní plácek a tam jsme mohli kopat do balonu, jak dlouho jsme chtěli. V zimě, když zamrzla voda na mokřích lukách, změnily se v kluziště. Co na tom, že brusle „kanady“ měl málokdo, ostatní jezdili na tak zvaných „džeksnách“, které se k botám přišroubovaly kličkou.

Československo bylo v roce 1947 poprvé mistrem světa v hokeji a rádio tu zprávu rozhlásilo i do té nejmenší dědiny. A pochopitelně také Zátopkovy úspěchy na olympiádě v Londýně o rok později. Ty nás tak nadchly, že jsme začali trénovat běh, ale brzy jsme toho zase nechali.

Určitou náklonnost k běhu jsem u sebe podruhé objevil v době, kdy jsem dojížděl do Kroměříže na jedenáctiletku. Součástí tělesné výchovy byly také jakési branně-vytrvalostní závody. Při jednom z nich jsme měli za úkol

běžet od školy do lesíka Hvězda nad obcí Jarohněvice, tam plnit nějaké
branné disciplíny a zase běžet zpátky. Bylo to asi 10 km celkem. Když se to
tak vezme, já jsem tehdy nebyl žádné sportovní eso, na nářadí jsem
naopak byl skoro podprůměrný a protože ani mým rodičům sport moc
neříkal, kromě toho rekreačního fotbalu jsem nedělal vlastně nic. Jakési
dispozice k vytrvalostním sportům jsem asi měl, protože tenkrát při tom
vytrvalostním běhu jsem doběhl celkem v pohodě na druhém místě,
kousek za největším esem z celé školy. Ale zase mne to nevzalo tak, abych
se běhu chtěl věnovat natrvalo.

Proti vůli matky, která chtěla mít pubertáka na očích a prosazovala studium
na některé vysoké škole v Brně, jsem se dokázal vzbouřit natolik, že
nakonec kapitulovala a souhlasila s tím, abych udělal zkoušky na obor
knihovnictví na pražské filologické fakultě, kam byli knihovníci spolu
s novináři přifařeni. Přijímačky jsem udělal v červnu 1955 a od září jsem
tedy začal studovat v Praze. V prvním ročníku „vejšky“ jsem se musel
nejprve naučit plavat (v mém rodném kraji totiž nebyla pořádná řeka ani
rybník, o krytých bazénech nemluvě, a tak jsem tento nedostatek musel
dohánět až jako dospělý ve vinohradském bazénu).

Velký vliv na mé rozhodnutí stát se atletem měl fakt, že naším
tělocvikářem na fakultě byl člen reprezentační sprinterské štafety ČSR
Mirek Horčic, mnohonásobný atletický reprezentant, který krátce předtím
ukončil aktivní sportovní činnost. A snad ještě více se na tom podepsal můj
spolubydlící na koleji 5. května v Grégrově (nynější Slavíkově) ulici na
Vinohradech. Ten mne na jaře 1957 začal hecovat, abych se přihlásil na
přebory Karlovy university, které se konaly 17. dubna na Malém stadionu
na Strahově. Stadion existuje dodnes, ale dráha je zcela zdevastována. Můj
spolubydlící Jarda J. byl chlap vážící něco přes metrák a tak si pochopitelně
vybral vrh koulí. Jenže co jsem si měl vybrat já? Jarda mi poradil, abych se
přihlásil na 3000m na dráze, že na tom se nedá moc zkazit. Z toho, že
jsme se na startu sešli pouze čtyři ze všech universitních fakult, určitě
pochopíte, že běhání nemělo u nás nikdy na růžích ustláno. Měli jsme sice
čtyřnásobného olympijského vítěze Emila Zátopka a několik dalších velmi
dobrých běžců, ale pak už nic. Řeknu to krátce: po čtyřtýdenním jakoby
tréninku na asfaltových cestičkách vinohradských Riegrových sadů bylo
třetí místo a čas 11:38.4 asi maximem, kterého jsem mohl dosáhnout.

Na tomto svém prvním závodě jsem se seznámil s velmi dobrým běžcem
Slavie VŠ Praha Mirkem Ďurčíkem, později jsme se utkali ještě mnohokrát
a Mirek mi pravidelně uštědřil nakládačku. První závod mohl snadno být
i posledním, nebýt již jmenovaného Miroslava Horčice, který mne
suverénně (spolu s Mirkem a ještě jedním borcem, který doběhl druhý)
nominoval na tradiční atletické utkání Universita – technika, které se
konalo již v dobách první republiky, ale později bohužel zaniklo. Tenkrát
ještě byl vyučující – byť tělocvikář – autorita, a tak jsem se neopovážil
odporovat, i když se mi znovu na závody moc nechtělo. Na druhém závodě
v životě jsem přes všechnu snahu doběhl suverénně poslední, i když jsem
se zlepšil o „úžasných“ 13 vteřin. A legrace pokračovala další nominací na
oblastní VŠ přebory. Také ty jsem nějak na chvostu doběhl, ale to už asi
začaly pracovat endorfiny a já se rozhodl, že o prázdninách začnu pořádně

běhat, abych konečně opustil vyhrazené místo v závěru startovního pole. (Pokračování)

Už jen z tribuny: První opravdové tréninky

Ivo Domanský | 12.06.2008 | přečteno: 3633x

Jakým trenérem byl Ladislav Fišer, tvůrce úspěchů Stanislava a Tomáše Jungwirthů a dalších výborných běžců? Jak se běhávala Velká Kunratická koncem 50. let? Seriál vzpomínek Ivo Domanského na jeho 50 let v běhu a kolem něj je tu s druhým dílem, v němž se kromě odpovědí na uvedené otázky dozvíte, že „tragédi“ běhávali již tehdy.

Po vysokoškolských prázdninách 1957 jsem se tedy vrátil do Prahy bohatší o několik desítek naběhaných kilometrů. V Praze jsem začal znovu chodit na Malý stadion na Strahově, kde si mne všiml vedoucí tehdejší atletické základny Antonín Holoubek.

Byl to štrekař a výjimečně i maratonec, jeho matka závodně chodila před válkou za trampské osady a jako snad vůbec první žena vytvořila rekord na závodě Praha – Poděbrady (50 km). Ten mne víceméně přinutil, abych se přihlásil do oddílu Slavie VŠ Praha a svoji návštěvu stadionu tak legalizoval. Tonda Holoubek mne ale nikdy netrénoval. Jsem docela pyšný na to, že mým prvním trenérem byl nevšední člověk JUDr Ladislav Fišer, předválečný reprezentační čtvrtkař, který byl tvůrcem úspěchů takových velikánů běhu, jako byli Stanislav a Tomáš Jungwirthové, Tomáš Salinger, Vojta Hec a mnozí, přemnozí další.

U populárního „doktora“ se s dovolením zastavím déle. Láďa Fišer měl jednu skvělou vlastnost: nikdy od sebe neodehnal začínajícího atleta, byť očividně neměl předpoklady k vrcholovému sportu a výkonem spíše připomínal dnešní „tragédy“. Na Strahov za ním přicházeli kluci kolem patnácti let, někteří i v doprovodu rodičů, a když vyjevili snahu stát se běžci, poslal je dr. Fišer rozklusat a po pár kolečkách a rovinkách velel, aby šli kilometr na čas. A věřte, bylo mu jedno, jestli budoucí svěřenec ten

kilák zaběhl za 2:45 nebo 3:15, i když toto rozmezí je jasným dělítkem talentu i budoucí výkonnosti (něco pochopitelně může korigovat píle, ale ne všechno). „Doktor“ vždy mrkl na stopky, kývl hlavou a řekl: „Tak přijď v pondělí, začneme spolu trénovat.“

Z fišerovského tréninku mílařů a běžců na 3 – 5 km uvedu jen první trénink: 3 km rozklusání, 6 rovinek, rozcvičení. 5×200m (s 200m meziklusu – MK nebo mezichůze – MCH), 5×400m (400 m MK nebo MCH), 5 x 200m (200m MK nebo MCH). 2 km výklus. Vzdálenosti i počet úseků se různě obměňovaly, princip zůstal týž. Později dr. Fišera někteří za trochu stereotypní tréninkovou metodu kritizovali, ale já jsem přesvědčen, že na základě této konstrukce (střídání intervalů a klusu) se dá i dnes hodně dokázat.

Dr Ladislav Fišer byl autorem několika odborných publikací, jmenuji pouze knihu „Mílaři a vytrvalci“ z konce 50. let minulého století, která shrnovala jeho tréninkové metody. Byl to člověk hluboce humanitně vzdělaný, často nás udivoval latinskými citáty a brilantní znalostí historie a zeměpisu. Měl slabost pro Plzeňské pivo a jednou nás načapal nad žejdlíkem ve známé malostranské hospodě U Schnellů. Přišel k nám, píchl mne ukazovákem do prsou a zeptal se: „Jak dlouho jsi tady?“ Já, že půl druhé hodiny. A on: „Půl druhé hodiny, šest plzní!“ Ale neznělo to vyčítavě a další den nám setkání v hospodě nepředhazoval.

Procestoval tehdy se svými svěřenci téměř celý svět, třebaže nebyl u „věrchušky“ zvlášť dobře zapsán. Jeho věhlas mezi světovými trenéry byl prostě takový, že se nad některými jeho názory mávlo rukou.

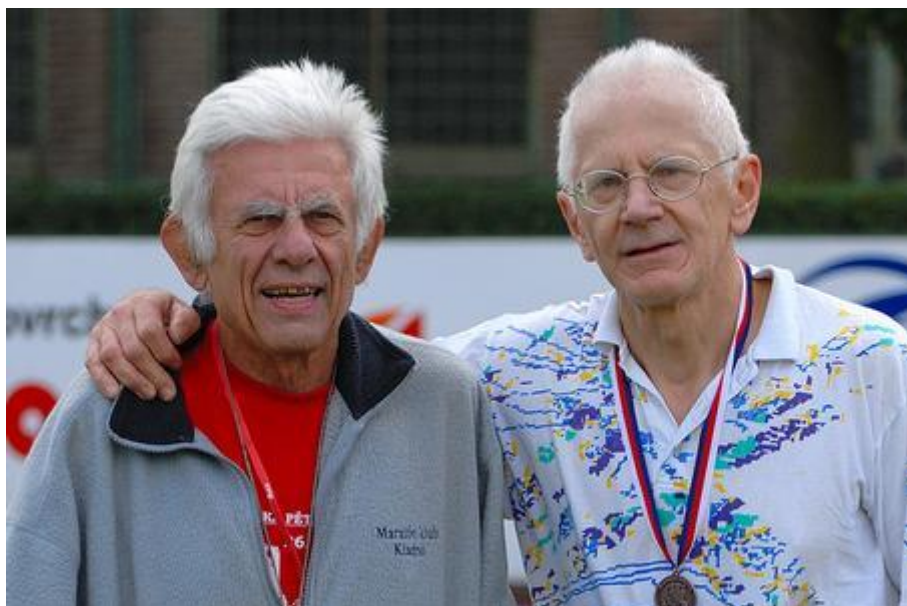
Ještě na jaře 1958 jsem se zúčastňoval běžeckých závodů pouze sporadicky, ale na podzim téhož roku jsem si už troufl na některé veřejné přesporní běhy. Musíte si uvědomit, že tehdy nebylo zdaleka tolik závodních příležitostí jako nyní. V okolí Prahy se ale od počátku října běželo několik krosů a já je pravidelně objížděl. Kamarádi mě přinutili startovat na 25. Velké Kunratické. Tenkrát, v listopadu tomu bude přesně 50 let, jsem přes tři potoky a tři kopce běžel za 16:11 min., letos k tomu při mém 42. startu budu potřebovat skoro půlhodinu. Byla to shodou okolností poslední Velká Kunratická, kdy jsme se ještě svlékali v kunratickém mlýně pana Bartůňka a po doběhu posledního a zpracování výsledků nám je rozhodčí přečetli en bloc. „Rekordní“ byla na jubilejším ročníku i účast – považte, plných 121 mužů!

Následující zimu jsem poprvé trénoval opravdu cílevědomě a pravidelně. 3 – 4 krát týdně jsme z teplých šaten na Strahově vyběhli do mrazu, sněhu, deště i jiné nepohody. Cílem byla vždy obora Hvězda. Břevnovská pláň ještě nebyla upravená jako nyní, a tak jsme běhávali břevnovskými ulicemi. Po okruhu Hvězdou jsme se vraceli na Strahov a v tréninkovém zápisníku přibylo kolem 14 kilometrů. Sezóna tehdy končila Velkou Kunratickou, Během 17. listopadu ve Hvězdě a Mikulášským během na Bradech. Pak byla pauza bez jakýchkoliv závodů až do konce února.

(Pokračování)

Už jen z tribuny: Z běžce přes noc chodcem

Ivo Domanský | 18.06.2008 | přečteno: 3307x

Proč právě chodcem? Jak se Ivu Domanskému vydařil jeho první chodecký závod? Jaké časy v jednotlivých disciplínách byly na přelomu 50. a 60. let považovány za dobré? Uspěli by tehdy dnešní běžci? Odpovědi hledejte v dalším pokračování seriálu „Už jen z tribuny“.

Pravděpodobně rozhodující pro můj další atletický život byl rok 1959. Po první pořádné zimní přípravě jsem si zlepšil všechny své osobní rekordy od 800 do 3000 m na dráze a na akademických přeborech Čech jsem v květnu běžel 3 km těsně nad 10 minut. V tehdejší konkurenci to ale sotva stačilo na místo v béčku Slavie VŠ Praha v krajském přeboru družstev.

Soutěže se tehdy konaly formou dvouutkání, našimi soupeři byli např. Dukla Pohořelec, Slavoj Libeň a Spartak Kbely. Důležité pro mne bylo utkání se Slavojem Libeň 6. června na jeho dávno už neexistující škvárové dráze v Libni (ta ustoupila sídlištní výstavbě a atleti Slavoj se přestěhovali na Pekařku, kde pod názvem AC Praha 1890 existují dodnes).

Součástí každého utkání byla i sportovní chůze. Disciplína poněkud zvláštní a dodnes částí atletických funkcionářů a trenérů přijímaná ne zrovna s otevřenou náručí. Do Libně jsem jel s tím, že poběžím 3000 m, jenže přišli další tři členové týmu, kteří tu trojku běhali o hodně líp než já. Ale chodec přišel jen jeden, a tak doktor Fišer, který byl v Libni s námi, rozhodl kategoricky, že na 5 km chůze prostě nastoupím já.

Předtím jsem chodeckým stylem neušel ani metr a tak jsem se pochopitelně ohrazoval: „Doktore, já tu chůzi nepůjdu ani za nic.“ Ale dr.

Fišer byl neoblomný a tak jsem přece jen nastoupil jako jeden z pěti odvážlivců.

Myslím, že až na našeho Ludvu Mlýnka, který už měl nějaké ty chodecké závody za sebou, jsme na tom byli všichni stejně. Chodilo se na 250 m dlouhé dráze, tak řečeném kolotoči, čili 5 km znamenalo 20 těchto kol. Ludva se utrhl a my ostatní za sebou šlapali až do půlky jak husy. Snažil jsem se propínat nohy podle pravidel, protože chodečtí rozhodčí byli přísní už tehdy a všichni borci měli respekt zejména před pověstným Františkem Mikešem, předválečným reprezentantem a nyní chodeckým arbitrem. Ten nás sledoval ostřížím zrakem a neváhal si i lehnout na trávník, aby pozoroval, jestli někdo náhodou nekluše.

To tempo mi vyhovovalo a asi po třech kilometrech ve mně chytly saze. Velmi rychle jsem předešel tři soupeře a říkal si: „No, napoprvé druhé místo, to by bylo fajn“. Za mnou se totiž nikdo nevydal a můj náskok rostl. Cítil jsem, že můžu ještě zrychlit, a tak jsem se dal do stáhání Ludvy Mlýnka. Asi 500 m před cílem jsem jej došel a ve finiši jsem dokázal být o pár metrů rychlejší.

Málokdy jsem zažil u dr. Ládi Fišera takovou euforii jako tehdy v Libni. „Našel jsem chodce, máme chodce,“ volal vážený trenér Jungwirthů a Salingerů s rukama nad hlavou. To se mi ovšem moc nelíbilo. Dobře, vyhrál jsem chůzi bez tréninku, ale co dál? „Doktore, lepší špatnej běžec než dobrej chodec, ne,“ snažil jsem se uniknout svému osudu. „Nekecej, budeš chodit a basta,“ on na to. A tak jsem se stal chodcem.

Jenže na rozdíl od ostatních jsem vedle chůze po celou svoji aktivní kariéru běhal na silnici i v terénu. Ačkoliv jsem byl v chůzi daleko úspěšnější, sportem mého srdce zůstával běh. Tomu jsem se také v tréninku věnoval daleko intenzivněji než chůzi a na svých prvních Běhovicích jsem na podzim 1959 doběhl 86. v čase 38:33,6, na Kunratické jsem se dokázal zlepšit na 15:22 (tehdy ji běželo 244 mužů včetně několika cyklistů v čele s propagátorem cyklistiky dr. Cihlářem. Ti museli bicykl na hřbetě vynést do Hrádku a také většinou i dolů, na zbytku trati byli ale rychlejší než běžci. Pravověrní atleti ale protestovali a tak cyklisté na Kunratické záhy skončili).

Vysokou školu jsem končil v roce 1960. Na filologické fakultě se velmi málo sportovalo, snad polovina kluků v ročníku měla nějaká omezení. Pokud jste nebyli úplně leví a měli jste chuť, podařilo se vám proniknout do fakultní reprezentace docela snadno. Tak jsem „reprezentoval“ např. i ve fotbale. Ten jsme jako kluci čtali na Moravě na plácku, ale nikdy mne žádný kolektivní sport moc neoslovil. V Praze jsem ale musel zaskakovat v záloze. „Když běháš tři kilometry, tak vydržíš běhat dopředu s forvardama a zase se vracet do beku,“ rozhodl kapitán týmu filologů Petr Pujman, syn národní umělkyně, spisovatelky Marie Pujmanové. Petr byl jako brankář poslední instancí a pokud se pamatuji, chytal docela dobře.

Na jaře 1960 jsem odevzdával diplomku a dělal státnice, ale právě tehdy jsem snad nejvíc času trávil na Strahově. Odtrénoval jsem dopoledne (přednášky už jsme neměli), přes polední hodiny jsem se trochu učil a

druhá fáze proběhla v podvečer. Na vysokoškolských přeborech jsem šel 5 km chůze a zlepšil jsem se na 26:15,2.

O tři týdny později jsem si dodal odvahy a šel svou první chodeckou dvacítku v okolí stadionu Sparty na Letné. Čas byl 1:48:22 hod., což stačilo na limit na mistrovství republiky na dráze. To se konalo v červenci v Brně na okruzích u stadionu, který tehdy nesl název „Stadion Závodů Jana Švermy“ za Lužánkami. Šli všichni tehdejší reprezentanti v čele s Ladislavem Mocem, Oldou Stránským, Vládou Kánským a bratry Brandejskými.

Ti ostatní nejmenovaní ať mi laskavě prominou. Stejně jejich jména už ani dnešním chodcům nic moc neříkají. Takový je sport, vyvíjí se rychle a generace se střídají rychleji než v běžném životě.

V této konkurenci jsem samozřejmě nic neznamenal a motal se hodně vzadu. Víc než na chůzi jsem tehdy myslel na obhajobu diplomky a hlavně na podzim, kdy jsem měl nastoupit na 23 měsíců na vojnu. Proč právě na 23 měsíců, se dozvítě až příště.

(Pokračování)

Už jen z tribuny: Vojna není kojná, ale...

Ivo Domanský | 26.06.2008 | přečteno: 3591x

Všechno jednou skončí a tak skončila i moje studentská léta. Filologové spolu s filozofy a právníky nejvíce zlobili při studentských protestech v roce 1956 a vláda Viliama Širokého se nám „pomstila“ tak, že zrušila vojenskou přípravu na vysokých školách, takže absolventi těchto fakult museli po absolutoriu normálně na vojnu.

Já zažil jeden ročník vojenské přípravy, za to mi odpustili jeden měsíc vojny. Krátce po chodeckém mistrovství 1960 jsem zajel s dalšími atlety Slavie VŠ Praha do Hluboké, kde se konal další přebor, tentokrát na 25 km na silnici.

Půlmaraton byl tehdy ještě neznámým pojmem. Tenkrát jsme jezdili na závody vlakem, auto neměl z běžců skoro nikdo. Když jsme v sobotu večer (soboty byly vesměs pracovní) vystoupili z vlaku na železniční stanici Hluboká nad Vlt. – Zámostí, mohli jsme si pomalu spočítat, jak dopadneme – podle toho, kdo přijel. Škoda, že zrovna Hluboká v posledních letech upadla na úroveň sotva krajského závodu. Vinu příkládám v první řadě slabé běžecké základně na jihu Čech, ale také tomu, že část trati stále vede po hlavní silnici, což je při dnešní hustotě automobilového provozu nejen nepříjemné, ale hlavně nebezpečné.

Během léta 1960 jsem brigádničil na svém budoucím pracovišti v Okresní lidové knihovně v Kladně a bydlel na ubytovně. Omylem vrátného, který si mě zapsal do seznamu ubytovaných nikoliv správně pod „D“, ale pod „T“, tedy jako „Tomanský“ se ovšem stalo, že mě minul povolávací rozkaz. Když se blížil termín 1. září, kdy jsem měl podle požadavků Vojenské správy nastoupit, a stále nic nepřišlo, bylo mi to divné a odebral jsem se na Vojenskou správu Praha 1. Tam mne jakýsi major nejdřív seřval, že jsem si nevyzvedl povolávací rozkaz, ale pak zmírnil a pravil, že mám vlastně velkou kliku. „Jeden pražský útvar potřebuje šest vojáků na místa písařů, tak nastoupíte v pondělí do Dejvic.“

Inu, maličkosti a náhody rozhodují často o důležitých věcech v životě. Když jsem se totiž dodatečně dověděl, že mi bylo původně určeno střežit vojenské letiště v Bechyni, žehnal jsem tomu kladenskému vrátnému.

Postrachem vojáků prvního ročníku byla asi u všech útvarů ranní rozcvička. My jsme ještě tehdy nevyfasovali jako obuv kanady, ale klasické „půllitry“, tedy vysoké boty, v nichž se samozřejmě moc dobře neběhalo. Velitelé družstev nám navíc „příjemňovali“ běh okolo pekáren pod Prašným mostem tak, že se na nováčcích střídali po jednom okruhu, a „bažanti“ museli běhat nonstop. Při první rozcvičce to dopadlo tak, že jsem třem velitelům stačil po celou dobu sám a v duchu jsem blahořečil chvíli, kdy jsem se rozhodl být atletem.

Mé běžecké potence si povšiml zdravotnický instruktor Kraus, který v civilu jako Svazarmovec běhal Dukelské závody, a nařídil mi, že s ním a ještě jedním druhoročákem poběžím v sobotu brannou štafetu. Vojáci před přísahou tehdy nesměli z kasáren ani na krok, ale desátník Kraus to zařídil. A tak jsem šest dní po nástupu už běhal v Šárce s flintou a nakonec klukům pomáhal nést jejich zbraně, když už mi nestačili.

Fyzická zdatnost mi pomohla i v dalších dnech. Jeden z velitelů družstev, svobodník Farkaš, Maďar od Nových Zámků, si mě jednou vzal stranou a zeptal se, jestli jsem v civilu běhal, že takto zdatného nováčka tady nečekali. Tak jsem mu řekl, co mám za sebou, a on mě vzápětí šokoval svým přáním, že chce běžet Běchovice! Výsledkem rozhovoru bylo to, že jsme spolu (já stále před přísahou a tedy na jeho vycházkovou knížku)

absolvovali pár pražských podzimních krosů a nakonec i ty Běchovice. Můj čas byl 40:12 (ten výpadek tréninku během vojny se musel projevit) a Farkaš tři minuty za mnou, musím uznat, že byl talent od přírody. A tak jsem díky běhu překonával první týdny a měsíce vojny nepoměrně líp než ostatní nesportující kluci.

Stala se mi ale v té době i tragikomická příhoda, že mi totiž nějaký nenechavec ukradl při listopadovém Běhu Hrdlořezy vycházkové vojenské kalhoty! A tak jsem se vracel do kasáren až za soumraku ve vojenském kabátě, pod nímž jsem měl pouze tepláky. Druhý den jsem se hlásil u staršiny, který byl naštěstí dobrák a prodal mi náhradní kalhoty za dvacku. (Pokračování)

Už jen z tribuny: První maraton

Ivo Domanský | 02.07.2008 | přečteno: 3338x

První krůčky, první slůvka, první lásky. Všechno je v životě někdy poprvé. V dalším pokračování seriálu Už jen z tribuny se Ivo Domanský vrací ke svému prvnímu maratonu. Odskočil si na něj z vojenské ošetrovny a účast na něm mu možná tehdy dokonce zachránila život.

Šťastnou shodou okolností – lépe řečeno indispozicí kolegy vojáka, který byl vybrán pro funkci zdravotníka, aby zkolaboval při spatření prvního utrženého prstu – jsem se nestal písařem velitele praporu, nýbrž jsem se přestěhoval na ošetrovnu.

Mým velitelem byl útvárový lékař, který byl vojákem asi tak málo jako já. Když zjistil, že umím slušně psát na stroji a že rukou píšu čitelně, začal mi

svěřovat veškerou administrativu. Výhodou bylo, že jsem měl minimum služeb na rotě a tak jsem se tam ve vlastním zájmu moc neobjevoval.

Jednou se ovšem stalo, že při poplachu vyjel útvar beze mne, protože mě zapoměli probudit, ale kupodivu mi prošlo i toto narušení bojeschopnosti. Tak uplynulo tři čtvrtě roku a já dostal první opušťák.

Normální kluci odjížděli v takovém případě za holkou nebo k rodičům, ale já byl z jiného těsta a rozhodl se využít tři dny volna ke krátkému pobytu doma a ke startu na svém prvním maratonu. Musím podotknout, že v roce 1961 v tehdejší Československu mohli v maratonském běhu startovat pouze závodníci starší 23 let! Tímto paragrafem pravidel jsme byli pověstní po celé Evropě.

Pro svoji maratonskou premiéru jsem si vybral Valašský lesní maraton v Bystřici pod Hostýnem. Běželi jsme na velkém okruhu přes spoustu vesnic a vesniček, cíl byl opět v Bystřici na náměstí. Zvolil jsem jednoduchou taktiku: pokud to půjde, budu se držet Franty Macháčka, tehdy už více než padesátiletého, jednoho z mých pražských známých, který běhal za Jiskru Žižkov. Žádný cíl jsem si nekladl, počítal jsem s tím, že vzhledem k nepatrnému tréninku na vojně budu rád, když to doběhnu.

O tom, že maraton nebyl v našich krajích nikdy moc populární, svědčí fakt, že se nás na startu sešlo jen 33. Běželi jsme s Františkem úplně poslední, až někde kolem dvacítky jsme začínali předbíhat ty, kteří to jako obvykle přehnali.

Při tomto počtu běžců jsme běželi vždycky několik kilometrů, než se objevil další muž před námi. Někde kolem pětaticítky mi Franta říká: „Ivo, jestli na to máš, tak běž dopředu, já už nemůžu zrychlit.“ Poděkoval jsem mu za vedení a vydal se stíhat další opozdilce. S časem 3:29:10 jsem byl docela spokojen a vracel se k útvaru.

Tam ale bylo jako po pohřbu, protože zrovna v době mé nepřítomnosti si vojáci od nás z rotě načerno vyrazili na korbě osmsetpětky na zábavu někam k Sázavě (náš útvar byl šoférský, asi jediný, kdo nikdy nezískal řidičák, jsem byl zase já). No a cestou nezkušený řidič auto nezvládl, spadl z mostu do řeky a dva to zaplatili životem. Kdoví, jestli bych tehdy nejel s nimi a kdoví, jak by to dopadlo. Děkoval jsem Pánubohu za ten maraton.

V den, kdy postavili Berlínskou zeď (13. srpna 1961) jsem šel své první Poděbrady, tehdy nejslavnější chodeckou padesátku v Evropě. Za vedra a bez speciálního tréninku jsem je dal za 5:26:57 hod. S tímto časem bych měl dnes za sebou na PIM maratonu stovku běžců... Inu, časy se mění.

Vojna se po berlínské krizi, kdy proti sobě stály americké a sovětské tanky v berlínských ulicích na dohled, trochu přiosťřila a ze štábu Varšavské smlouvy přišel rozkaz, že se náš pražský útvar musí rozdělit pro případ války na dvě části. Ta, která měla zabezpečovat špičky naší armády v poli, se přestěhovala do Jinců na Příbramsku a s touto částí jsem přes prosby a námitky hlavního lékaře odešel do terénu „bojovat“ i já. Představte si, že docela dobrovolně. Na ošetřovně nebylo špatně, ale času na trénink bylo

málo a upřímně řečeno, neustálé vyvařování stříkaček, vyplňování nekonečných papírů a kontroly kuchařů v kuchyni mne už přestávaly bavit.

(Pokračování)

Už jen z tribuny: Konečně pořádný trénink

Ivo Domanský | 09.07.2008 | přečteno: 3254x

Současnou běžeckou scénu sleduje už jen z tribuny. Na počátku 60. let se však dostával pod vedením dr. Fišera do běžecké a chodecké formy. Ve Stromovce zaběhl necelou desítku za 35:30. Na jaké umístění to tehdy stačilo? Jak probíhala zimní příprava? Čtěte v dalším pokračování seriálu vzpomínek Iva Domanského.

O vojně by se dalo psát ještě hodně, ale raději to zkrátím. Druhý rok jsem tedy sloužil v brdských lesích, trénoval podle možnosti, startoval na pár závodech na Příbramsku a v Praze včetně různých vojenských přeborů a o vlásek unikl prodloužení vojenské povinnosti, když rok po berlínské krizi přišla krize karibská. J. F. Kennedy měřil síly s Nikitou Chruščovem a atomová válka byla prý tehdy opravdu dva kroky od nás.

Mně pomohl ten jediný měsíc vojny, který jsem si odkroutil při vysoké škole. Propustili mne 1. srpna 1962 a vzápětí přišel rozkaz o prodloužení služby mému ročníku o dva měsíce.

Prvním závodem v civilu byl Kysucký maraton v Čadci. V tom roce byla maratonská krize, uskutečnily se jen dva závody, ten Kysucký a pak MMM Košice. V Čadci bylo strašné vedro, běželo se skoro pořád podél řeky Kysuce na obrátku a někteří to na zpáteční cestě nevydrželi a vrhli se na

chvíli do jejích vln. Plánoval jsem zlepšení osobního rekordu, ale kdepak, běžel jsem jen za 3:30:56.

Na podzim 1962 jsem zvedl objem i kvalitu přípravy, opět mi radil nezapomenutelný dr. Fišer. Naštěstí byl toho názoru, že vytrvalost v chůzi se dá natrénovat i běháním kvalitních úseků, zatímco ostatní chodečtí trenéři běh s výjimkou přípravného období v tréninku chodce vylučovali. Na 10 km jsem se zlepšil na závodech na antuce v Milevsku na 36:36 minut a Běchovice jsem zvládl za 37:07.

Zima 1962/1963 byla sice dlouhá a dost tuhá, ale s partou ze Strahova jsme ji přežili dobře. Přes zimu jsem běhal výhradně obecnou vytrvalost, 3 – 4 x týdně v tempu 4 – 4:20 min./km v délce od 13 do 19 km, sobotní tréninky vedly většinou ze Strahova přes Hvězdu až do Šárky a to mohlo být i kolem 22 km.

Kvalitu jsme začali běhat až počátkem března, protože tehdy se sezóna rozbíhala daleko pomaleji než nyní. Prvním velkým závodem byl tradiční Běh únorového vítězství ve Stromovce, kde startovalo obvykle 70 – 80 běžců na trati 10 km a já dobíhal zpravidla na konci druhé třetiny startujících. Z roku 1963 nemám zachycen čas vítěze, ale můj čas na necelých 10 km byl 35:30 minut a s tímto časem jsem se závod dokončil na 43. místě, tak to trochu napovídá o tehdejší úrovni československých vytrvalců.

Příprava s dr. Fišerem byla asi optimální, protože již na prvomájových závodech v Kolíně na dráze v Borkách jsem poprvé běžel 3000m pod 10 minut (přesně 9:42,0). Mezitím jsem přestoupil ze Slavie VŠ (s podmínkou hostování v soutěži družstev v chůzi) do Lokomotivy Kladno a tento přestup měl na moji celou další sportovní kariéru zásadní vliv.

Za socialismu totiž byla TJ Lokomotiva sportovním sdružením železničářů a pro její členy platily volné jízdenky vlakem po celé ČSSR. Byla v tom sice různá omezení, ale v Lokomotivě Kladno panovala v tomto směru naprostá svoboda a jízdenky jsme dostávali takřka neomezeně. Cestování vlakem mi nikdy nevadilo, naopak. A tak jsem hned v prvním roce svého působení na Kladně, kde jsem i pracoval v Krajské knihovně, jezdil třeba do Prešova nebo Košic i několikrát ročně.

Chodecký trénink byl zřejmě kvalitní, protože na jaře jsem se při Ceně SČSP ve Stromovce zlepšil na 20 km na 1:46:17,8 hod. V létě mě čekaly tři vrcholy sezóny: krajský přebor Středočeského kraje na dráze, pak mistrovství ČSSR v Hradci Králové a konečně chodecká padesátka Praha – Poděbrady. Z toho vidíte, že chůze u mne dočasně zvítězila. V příštím pokračování připojím výseky ze svého zimního a letního tréninkového plánu z roku 1963.

/Pokračování/

Už jen z tribuny: Maraton pod tři hodiny

Ivo Domanský | 16.07.2008 | přečteno: 3905x

Dnešním dílem dostává seriál vzpomínek Iva Domanského na běh v druhé polovině dvacátého století nový náboj. Uvnitř textu naleznete jeho tréninkový plán na maraton z poloviny 60. let a navíc zjistíte, že tenkrát se našel běžec, který si i cigaretku před startem dopřál.

Kromě obvyklých pražských jarních závodů jsem se na jaře 1964 soustředil na Středočeský maraton Jíloviště – Příbram. Ten založil o rok dříve příbramský běžecký nadšenec Jan Čámský. Honza byl maratonec tělem i duší, z nevelkého dělnického platu si dokázal vždy ušetřit na vlak, aby mohl jezdit na maratony třeba i na Slovensko. Jinak to byl jeden z mála běžců, který si před startem dopřál semtam i cigaretku, tím byl pověstný. Já na něj také vzpomínám jako na svého předchůdce, neboť svědomitě datloval v letech 1963 – 1969 první čísla a ročníky časopisu Maraton.

Honza musel nejdřív sehnat dostatek cyklostylových blan a pak za pomoci staříčké Remingtonky (předválečná značka psacích strojů) a růžového laku na opravu překlepů tvořil časopis. Už tehdy Maraton přinášel kompletní výsledky všech maratonů a pětadvacítek, ale nebylo dost místa na uveřejňování kompletních výsledků kratších závodů jako teď.

Cyklostylové blány byly kromě toho přísně obhospodařovaným materiálem, protože se systém bál rozšiřování protistátních letáků. Ročně proto vycházelo jen 6 – 8 čísel. Celkem to stačilo, protože na maratonech se prezentovalo od 30 do 50 běžců v průměru, jen některé kratší běhy měly 70 – 100 startujících, přes stovku šly jen Běchovice a Velká Kunratická.

Moje jarní příprava před Středočeským maratonem vypadala asi takto:

PO: odpočinek

ÚT: ráno 8 km volně souvisle (cca 5 min./km) odp. na dráze 3 km rozklusání, 6 rovinek, rozcvičení 5×400m (200m meziklus) po 90 vt., po sérii 5 minut pauza 3×1000m (500m meziklus) po 3:40 min., po sérii 10 min. pauza 5×400m (200m MK) po 90 –95 vt., pauza 2 km vyklusání

ST: souvislý běh 60 –70 minut v lehce zvlněném terénu (zpravidla ve Hvězdě)

ČT: ráno 6 km volně souvisle (cca 4:50min./km) odp.: 2 km RK 6 R, rozcvičení 5×300m (200m MK) po 65 vt., po sérii 4 min. pauza 10×400m (200m MK) po 90 vt., po sérii 8 min. pauza 3×200m (100m MK) po 40 – 42 vt., po sérii 5 min. pauza 2 km vyklusání

PÁ volno

SO: 12 km střídavý běh (fartlek) v kopcích

NE: souvislý běh (silnice, les) do 90 minut nebo kratší závod do 10 km.

V neděli 26. dubna 1964 jsem tedy přijel z Prahy na Jíloviště, kde jsme se převlékali v přízemí tehdy nového televizního stožáru. Běželo se ještě po staré silnici přes Líšnici, Řitku a Mníšek pod Brdy, odkud následovalo nepříjemné stoupání na Malou Svatou Horu a dále mezi lesy až do Voznice a k železniční stanici Dobříš. Tam někde byla půlka, ale my pokračovali přes Dlouhou Lhotu a Obořiště na rozcestí silnic Praha – Příbram a Sedlčany – Příbram.

Asi na 35. km nás otestoval pověstný Dubeňák, dosti prudký kopec (nesrovnatelně prudší než je Hrdlořezák při Běchovicích) a pak už byl jen malý okruh v okolí stadionu TJ Spartak Příbram, kde byl na fotbalovém hřišti cíl.

Já měl mezičasy rozpočítané na 3 hodiny, tak jsem se zprvu držel více zpátky. Když ale na dvacítce byl čas 1:22 hod., viděl jsem, že to zvládnu i přes to stoupání v závěru. Běžel jsem bez krize a v Dubeňáku předbíhal jednoho kluka za druhým. Poslední dva kilometry jsem už sice cítil v nohách olovo, ale výsledný čas byl 2:59:13,8 hod., takže ten trénink byl asi dobře sestavený.

Později jsem si udělal trenérský kurs III. třídy, ale nikdy jsem si jej nestihl obnovit, takže je už dávno propadlý. Moc jsem jej nepotřeboval, trénoval jsem jen zcela výjimečně, ze známějších běžců třeba Jirku Novotného (1960) z FEL Praha nebo tragicky zemřelého ultramaratonce Mirka Stuchlíka z Berouna.

Po Jílovišti mne čekala náročná sezóna, o měsíc později jsem si zlepšil osobák na 50 km chůze na trati Přerov – Kojetín – Přerov na

5:05:37,6 hod. a po dalších pěti týdnech jsem se poprvé a naposled dostal v běhu na 10 km na dráze pod 35 minut (bylo to jen o tři a půl vteřiny, ale přece...!) A v silničním běhu Bečov – Karlovy Vary na 25 km jsem doběhl jedenáctý z padesátky startujících časem 1:29:54.

Věřil jsem si, že se dále zlepším na maratonské trati. Tehdy totiž maratonská komise připravovala první zahraniční zájezd pro maratonce vůbec: cílem byl maďarský Szeged, kde se tehdy běhal jeden ze čtyř tehdy nejslavnějších maratonů v Evropě (ty ostatní tři byly MMM Košice, maraton v nizozemském Enschede a mezinárodní maraton v Karl-Marx-Stadtu (předtím a potom Saská Kamenice) v NDR. O tom, jak to v Szegedu dopadlo, zas příště.

/Pokračování/

Už jen z tribuny: První start v zahraničí

Ivo Domanský | 23.07.2008 | přečteno: 3030x

V minulém dílu seriálu Už jen z tribuny, v němž se Ivo Domanský ve vzpomínkách vrací k svým běžeckým zážitkům z druhé poloviny minulého století, sliboval, že v příštím díle si přečteme o jeho prvním mezinárodním startu v maďarském Szegedu. Týden utekl jako voda a my kromě Szegedínské zkušenosti máme možnost nahlédnout do Ivova tréninkového plánu ze zimy 1965.

Asi se zeptáte: jak to bylo s možností vycestovat v polovině 60. let minulého století?

Právě Maďarsko bylo od známého roku 1964 první zemí, kam se dalo cestovat individuálně, o několik let později se nám otevřely další lidově demokratické státy (Rumunsko, Bulharsko) a posléze i NDR.

Do Polska se ale dlouho nemohlo jinak než na pozvání, podobně do SSSR. Lidé až na pár výjimek neměli cestovní pasy, ty se vystavovaly výhradně pro cesty na západ. Kdo chtěl vycestovat alespoň do těch lido-demo, musel si zažádat o tak zvanou cestovní přílohu k občanskému průkazu. To byl takový růžový papírek, který vám při každém přechodu hranic svědomitě orazítkovali.

Nemůžeme se divit, že lidi (a taky maratonci) byli na cestování pořádně nažhavení a tak byl autobus plný do posledního místa.

Po celodenní dosti náročné jízdě jsme dorazili do cíle v Szegedu a ubytovali se v místním zemědělském učilišti. To bylo v sobotu a v neděli se již běžel ten maraton, ovšem až večer od 19 hodin, takže bylo jasné, že budeme běhat potmě. To byl vlastně experiment, aby se běžci vyhnuli úmornému vedru, které tehdy panovalo.

Zajímavé je, že o podobnou věc se v témže roce pokusily i Košice, kde se také tři týdny po Szegedu běžel Mezinárodní maraton míru poprvé a naposledy ve svých dějinách pozdě večer.

Ještě při startu bylo přes 30°C. Dusno, jaké je u nás jednou za tři roky. Asfaltová silnice sálala žárem, kdo opomenul pořádně se u občerstvovaček zavodnit, byl ztracen. Běželi jsme po úplné rovině z centra Szegedu na obrátku v obci Seszk a stejnou cestou zpět. Horko bylo velké, ale snad ještě nepříjemnější byl děsný smrad, který jsme cítili před touto obcí (a pak pochopitelně na zpáteční cestě zase), neboť silnice vedla přímo kolem velkokapacitního vepřína a jak známo, prasátko voní pouze ve formě vepřového.

Začátek byl dost rychlý, asi jsem přece jen trochu podlehl atmosféře mezinárodního závodu a šel nad své poměry. Po 30. km to už bylo spíš o vůli, plánovaný útok na osobák se nekonal, ale časem 3:15:54,8 jsem byl 47. z 91 mužů na startu.

Z této doby jsou i mé osobní rekordy na 1500m a 3000m na dráze. Trojku jsem dal za 9:36,0 při Velké ceně Prostějova a po návratu ze Szegedu jsem zřejmě rychlost neztratil, protože v neděli 2. srpna 1964 jsem na tamní škváře běžel 1500m za 4:33,2. Čas není tak důležitý jako spíše to, že jsem byl – spolu se svojí tehejší přítelkyní Helenou – svědkem prvního světového rekordu Ludvíka Daňka v hodu diskem. Hlavním závodem v Turnově byl totiž právě ten disk a my běželi jen rámcový závod.

Po závodě jsem šel vyklusat mimo stadion a požádal Helenu, aby udělala nějaké fotky. Ona byla poblíž jediná, která fotila, takže doteď vlastním zřejmě unikátní snímek. Než umřu, tak ho věnuju turnovským atletům, pokud budou chtít.

Experiment s nočními maratony se jednoznačně neosvědčil, to prokázaly Košice téhož roku v srpnu. Maratonci si stěžovali, že musí podvědomě běžet opatrně, když nevědí, kam šlápnou a proto byly časy pomalé. Tak se zase od té novinky rychle ustoupilo.

Zlepšení svého nejlepšího času v maratonu jsem se ale dočkal, i když až koncem srpna při Ratibořickém maratonu v Úpici. Ten startoval před radnicí a běželo se nejdřív směrem na Trutnov, pak zpátky do Úpice, po silnici dál do Havlovic a potom kolem Havlovického rybníka Babiččiným údolím až do České Skalice, kde byla na náměstí obrátka a stejnou cestou jsme běželi zpátky, jen jsme na začátku Úpice uhnuli na stadion Sparty, kde byla tehdy ještě atletická dráha. Stopky se u mne zastavily po 2:52:52,4 hod. a byl jsem tímto časem dvacátý ze 70 startujících. Z toho jasně vyplývá, že úroveň našeho maratonu byla tenkrát o dost vyšší než je dnes.

Jak jsem už v tomto seriálu napsal, byl jsem členem oddílu atletiky Lokomotiva Kladno, ale chůzi jsem na hostování stále chodil za ligovou Slavii VŠ Praha (předchůdce nynějšího USK Praha). Na podzim 1964 jsem poprvé šel desítku chůze pod 50 minut a to v Třebíči při závodě Okolo Máchova jezírka – přesně to bylo 49:35 min. V té době jsem trénoval asi nejvíc v životě.

Zimu 1964–1965 jsem zvládl bez nemocí a zranění a v lednu 1965 jsem si zapsal do tréninkových plánů nejvyšší kvantum naběhaných a nachozených kilometrů. Bylo jich přesně 601. Jestli mi tato tréninková píle, kterou jsem jindy nevynikal, k něčemu významnému pomohla, se dozvíte v příštím pokračování.

Pokud bystě mě chtěli následovat, uvedu na závěr dnešního povídání výsek ze zimního tréninku v lednu 1965:

PO: volno

ÚT: ráno v Kladně 8 km volný klus (po 5 min./km) Odpoledne v Praze: volný souvislý běh ze Strahova do Hvězdy, tam dva okruhy po 4 km a zpět na Strahov 14 km

ST: ráno 10 km volně v Kladně odpoledne: 10 km za 41:30 min. na Sletišti v Kladně

ČT: odpoledne v Praze fartlek v mírně členitém terénu 18 km

PÁ: odpoledne chůze volně 15 km za 1:40 min.

SO: ráno v Kladně 8 km klus (až do 5:45/km), odpoledne v Kladně souvislý volný běh 90 minut (cca 18 km)

NE: dopoledne volný souvislý běh (v tempu jako v SO) 22 km

Vše včetně rozklusání a výklusů cca 140 km běh, 15 km chůze. Všimněte si zejména, že v lednu jsem nikdy neběhal úseky, pouze tzv. „obecku“, tedy obecnou vytrvalost v tempu pomalějším než bylo tempo maratonu v sezoně, ale zato jsem se pokoušel o co nejvyšší kilometráž.

(pokračování)

Fotka 2 z 4
foto: archiv Iva Domanského

Fotka 3 z 4
foto: archiv Iva Domanského

Fotka 4 z 4
foto: archiv Iva Domanského

Už jen z tribuny: Na úsvitu dálkových pochodů

Ivo Domanský | 30.07.2008 | přečteno: 4218x

Turistickým fenoménem 60. let minulého století byly dálkové pochody, které vznikly u nás zcela nezávisle na cizině v roce 1963. Jako u mnoha jiných později slavných akcí byla na počátku recese. Skupina všestranných turistů TJ Praga zvaná Tlupa se rozhodla vyzkoušet, kolik toho člověk při chůzi vydrží.

Poslední květnovou sobotu (vlastně ze soboty na neděli, soboty byly tehdy ještě pracovní) odjeli do Čechtice a rozhodli se dojít do Prahy oklikami tak, aby trasa měřila rovných 100 kilometrů v limitu 24 hodin.

Ze 17 prvnadšenců došlo nebo se spíše do Prahy dobelhalo celých pět. Mezi těmi, kdo tuto akci připravovali, byl i současný známý fotograf a znalec života na Dálném Východě Zdeněk Thoma, tehdejší přezdívkou Tyčka. Spolu se svým kamarádem a také členem Tlupy Milošem Váňou, řečeným Prťák, se vydali o sedm let později pěšky jako expedice Sakura do Japonska na světovou výstavu v Ósace. Na první československé stovce byl ale úspěšný pouze Prťák, zatímco Tyčka vzdal pro úplné vyčerpání.

Akce si všiml tehdejší nejznámější český týdeník Mladý svět, který o ní uveřejnil reportáž z pera svého redaktora Jana Dobiáše. Diskuse se ovšem tehdy rozhořela i v ryze turistických kruzích, které toto avantgardní pochodování na 100 km nonstop dost ostře odmítaly.

Na rozdíl od bafuňářů našli dálkoplazi zastání v redakci deníku Československý sport, kde o jejich aktivitách začala psát redaktorka Jarmila Švagrovská. O stovkách jsem tedy věděl, ale v tomto ani v příštím roce jsem se ještě žádné nezúčastnil. Ovšem v roce 1965 jsem už neváhal a podle informací v Mladém světě jsem se vydal vlakem do Humpolce, kde byl ostrý start třetího ročníku Tlupní stovky, jejíž trasa vedla převážně po tělese nynější dálnice D 1. Na startu se tehdy tísnil neuvěřitelný počet odvážlivců. Sešlo se nás 136, z toho 16 žen.

Přesně o půlnoci jsme odstartovali sami sebe boucháním papírových pytlíků a vyrazili. Prvním postupným cílem byla obec Senožaty. Tam celý dav dorazil ještě v pořádku, ale kdosi vpředu pak popletl další postup a celý zástup se jako stádo ovcí a beranů vydal bezhlavě za ním. Včetně mne, samozřejmě. Po hodině jsme zjistili, že bloudíme, počali jsme se po vlastních stopách vracet. Kolem čtvrté hodiny ranní bylo už naštěstí vidět, ale my byli pořád někde u těch Senožat na devátém kilometru!

Kufrování nebylo bohužel jedinou patálií a už vůbec ne tou největší. Jak jsem tak předcházel pomalejší turisty a prodíral se dopředu, ani jsem nezpozoroval, že začalo pršet. Nejdřív drobně, pak víc a víc, hustěji a hustěji a hlavně vytrvale.

Svoji první stovku jsem šel v šustákách a maratonkách, i když nám někteří turisté radili, abychom si vzali pohorky. Nasadil jsem pláštěnku a po tělese dálnice postupoval ku Praze. Kolem padesátky jsem předešel chodce, který tvrdil, že je druhý v pořadí. Nebyl to samozřejmě žádný závod, ale vpředu se už tehdy (a pak na většině dálkových pochodů v prvních letech) závodilo stejně.

„A kdo je před tebou, víš?“ zeptal jsem se toho předcházeného. „Juraj Puci.“ Slyšel jsem už předtím o slavném průvodci Pražské informační služby, který tehdy sloužil na Prašné bráně a jehož koníčkem byla rychlá chůze. S Pucim jsem se tehdy netroufal měřit a kromě toho jsem opravdu nevěděl, jak se bude můj organismus tvářit, až budu na 80. kilometru.

Po celý den přšelo, místy jsme se museli po tělese dálnice prodírat vzrostlým maliníkem nebo březovými háječky. Igelit byl úplně potrhaný, no hrůza. Promáčený jsem po 16 hodinách dosti ostré chůze dorazil na tehdejší konečnou stanici tramvaje č. 19 v Záběhlicích. Seděly tam dvě dívky, které mi sdělily, že Juraj Puci dorazil asi před hodinou a už odešel domů, vyspat se po bezesné noci. vzdal jsem mu v duchu hold a udělal totéž co on.

Mimochodem, žádné ceny ani diplomy Tlupa neudělovala. To všechno vzniklo až později, když se dálkové pochody rozšířily a především zkrátily na dnešní trasy. Ale moje první stovka byla opravdu nezapomenutelná. Asi měsíc po tomto pochodu jsem startoval na spartakiádním maratonu Kladno – Praha. Jak to dopadlo, napíšu příště.

Už jen z tribuny:

ze spartakiádního maratonu do turecké země

Ivo Domanský | 06.08.2008 | přečteno: 3016x

Dálkové pochody ovlivnily můj další sportovní vývoj možná víc, než jsem si sám přál a než bylo zdrávo. V dalších letech jsem jich absolvoval desítky od těch krátkých až po ty nejdelší. Podrobněji o tom ale někdy později.

Mým dalším postupným cílem byl start na spartakiádním maratónu Kladno – Praha, který pořádal sportovní odbor III. celostátní spartakiády 10. července 1965. Trať do značné míry kopírovala předválečný Masarykův maraton Lány – Praha, hlavně ve své střední a závěrečné části. O Masarykovi ovšem tehdy na kladenském sletišti zasloužilý pracovník v tělesné výchově soudruh Vilém Mucha neřekl ani slovo. Zdůraznil jen význam spartakiád pro zdraví lidu a upevnění brannosti národa.

Od startu se běželo do Rozdělova, pak na křižovatku u Doks, dále přes Velkou Dobrou, Valdek a Kyšice do Unhoště. Tam jsme odbočili z pražské silnice směrem na Svárov, Ptice, Úhonice a Drahelčice, načež jsme v Rudné vyběhli na berounskou silnici. Přes celou Rudnou a Chrášťany do Zličína, odtud přes Řepy zpět na karlovarskou silnici a po ní již na Bílou Horu a Břevnov do cíle na stadionu Evžena Rošického.

Po smutných zkušenostech s vedrem v roce 1960 jsme startovali až v 16 hodin, naštěstí horko tentokrát nebylo. Měl jsem tehdy asi opravdu formu, protože nebyl problém běžet konstantně kilometry po 4 minutách nebo o něco rychleji.

Už ani nevím, kdo tehdy vlastně vyhrál, ale do smrti si budu pamatovat, že když jsem vyběhl na tehdy ještě škvárovou dráhu strahovského stadionu, ukazovaly velké hodiny nad cílem 18:43 hod. Přiznám se, že to byl jeden z nejsilnějších okamžiků, které jsem za celý svůj dlouhý sportovní život prožil.

Lidi, já ten obávaný maraton Kladno – Praha dal pod 2:45 hod., přesně za 2:44:09,2. Doběhl jsem na 11. místě ze 46 startujících a kromě únavy

jsem byl hrdý, že tento výkon viděla v hledišti moje tehdejší přítelkyně Libuše, se kterou jsem to pak náležitě oslavil skoro do rána.

O dva týdny později jsem šel 20 km chůze v rámci mistrovství republiky na dráze v Zábřehu na Moravě, kde byla tehdy dobrá atletika a došel 14. za 1:46:30 hod.

A pak už jsme vyjeli s atletikou Slavie VŠ Praha na můj první velký zahraniční zájezd a to hned do země, která je exotická i dnes, natož před 43 lety, kdy těch výjezdů do kapitalistického světa bylo málo.

Zásluhu na tom, že nás tehdy vyjelo asi 40, měla trenérka klubu paní Anny Janecká – Santariusová, předválečná atletická reprezentantka tuším ve sprintech nebo na překážkách, to už přesně nevím. Ta měla částečně i díky svému manželu Alfredu „Fredymu“ Janeckému kontakty s atletickým světem a svým velmi šarmantním zjevem okouzila prezidenta istanbulského atletického klubu natolik, že tento bohatý průmyslník pozval na své náklady do Istanbulu na dráhový mítink Memorial Cezmi Or celou Slavii VŠ.

Vyřízení výjezdní doložky a pasu tehdy také nebylo bez komplikací, ale podařilo se na základě tzv. „modráku“, což byl v podstatě souhlas vedení ČSTV s vycestováním sportovců na západ. Nevím jak, ale Anny ten modrák pro všechny opravdu zařídila.

Samotná cesta byla zážitkem. Dneska nastoupíte v Ruzyni do letadla a ze dvě hodiny přistáváte v Istanbulu na hranici Evropy a Asie. Jenže my tehdy jeli vlakem nejdřív do Vídně, pak pěšky asi 4 km se všemi bágly na Südbahnhof, kde jsme si uložili zavazadla a hurá do města nakupovat šustáky, věc tehdy v Čechách téměř nedostupnou a módní.

Tyto nepromokavé pláštíky nám prodal jeden Žid na Pratestrasse, který nás pustil do krámu zadem a tajně, neb byla právě neděle a v Rakousku se v neděli dodnes prodávat nesmí. Šusták, který stál tehdy v Československu neskutečnou částku 450 Kč, jsme tady dostali za 160 Kč. Ten vykup bral i československé koruny.

A pak už se jelo 26 hodin Orientexpresem přes Rakousko, Jugoslávii a Bulharsko na turecké hranice. Stáli jsme na každé mezi, jednou se při takové zastávce pokusili dva sprinteři uzmout nějaké plody z melounového pole a málem jsme jim ujeli, v Dragomanu jsme zase vyvolali poplach bulharských pohraničnicků, když jsme během plánované dvouhodinové přestávky na hranici vyběhli kolektivně z vlaku a zaklusali si městečkem k nemalému zděšení strážců hranic a k obveselení domácích, kteří snad ještě holku v trenkách předtím nikdy neviděli.

Pobyt v Istanbulu byl příjemný a hostitelé se o nás vzorně starali. Až na to, že většina výpravy včetně mne po několika dnech odpadla s průjmem – zřejmě to souviselo s tehdejší kvalitou pitné vody v Istanbulu. To víte, že nám celonoční sezení na WC na výkonu nepřidalo a když přišel mítink, ti postižení více trpěli než opravdu sportovali.

Zkrátka, běžel jsem 5000 m za 17:41 min. a byl rád, že se mi nic zlého během těch 12 a půl kola nepříhodilo.

Pak jsme ještě na skok zamířili do Řecka a prohlídli si Atény. Takovou vzácnou příležitost bylo přece nutno využít do posledního okamžiku. Když jsme při návratu přejížděli v Horním Dvořišti rakousko-československou hranici, naše pasová a celní kontrola byla natolik perplex z toho, že ze 40 účastníků nikdo neemigroval, že nás ani nekontrolovali.

Nuže, jeden šusták jsem si nechal a sloužil mi dlouhá léta. A druhý, menší, to byl dárek pro Libušku. Neviděl jsem ji v něm ale ani jednou, protože už na podzim byl letní lásky konec.

Už jen z tribuny: Zlatá šedesátá léta

Ivo Domanský | 12.08.2008 | přečteno: 3867x

Ideální věk pro vytrvalce je mezi 25. a 35. rokem života. V mém případě to vyšlo na 100% a prakticky všechny nejlepší osobní výkony jsem vytvořil v tomto rozmezí. Přitom jsem nikdy nebyl tréninkovým maniakem, spíš naopak. Ale závodil jsem rád.

Během podzimu 1965 mě velmi zaujaly rozvíjející se pochody na 100 km za 24 hodin, protože jsem je už tehdy považoval za výbornou přípravu ani ne tak pro běžce, jako pro chodce především na trati 50 km. Naproti tomu můj předchůdce v redakci časopisu Maraton Honza Čámský tvrdil, že pochody nejsou pro trénink běžců vhodné.

Na výzvu časopisu TURISTA jsme třeba šli jediný ročník pochodu Karlovy Vary – Praha na 125 km. Tento pochod jsem šel schválně ryze turisticky, neuběhl jsem ani metr. Na okraj hlavního města na Bílou horu dorazil po 27 hodinách.

Následovaly stovky Krušnohořím a Jizerskými horami. Tyto dvě jsem se snažil naopak celé běžet, což se mi sice nepodařilo, ale i tak byly časy mezi 13 a 14 hodinami. Běchovice (tehdy se běžely ještě koncem října) byly za 37:17 a Velká Kunratická za 14:22,2.

Kromě členství v Lokomotivě Kladno jsem byl zakládajícím členem podivuhodného sportovně-recesistického sdružení SK Nohyb. Poměry se koncem 60. let minulého století přece jen pomalu uvolňovaly a tak nám dokonce povolili název „sportovní klub“, což se tehdy jinak moc nenosilo. Zabývali jsme se zprvu hodně výkonnostní turistikou, běháním a závodní chůzí. Postupně, jak členové stárli, ženili se a vdávali, byla to spíš stolní společnost.

Mnoho let jsme udržovali tradici velikonočních soustředění s dlouhými pochody (denně až do 50 km) vždy v jiné části republiky. Krátce poté jsem šel historicky první ročník pochodu Praha – Prčice. Start byl na konečné autobusu MHD č. 205 v Komořanech a šlo se tak zvaných 100 000 loktů českých (61 km).

Prvního ročníku tohoto dodnes nejslavnějšího dálkového a turistického pochodu se zúčastnilo 466 chodců včetně několika psů. Do Prčic jsem se dostal po 9:30 hod. Chodecké kilometry se mi náramně vyplatily, protože 29. května jsem zašel chodeckou závodní padesátku na trati Přerov – Kojetín – Přerov poprvé pod 5 hodin (přesně 4:55:42,6).

Ale vzápětí přišel prudký pokles formy, nedokázal jsem zrychlit na kratších tratích. Ty mne už ale tehdy přestávaly zajímat. Ne, že bych na nich dále nezávodil, ale stále víc jsem inklinoval k maratonu, chodecké padesátce a turistickým stovkám.

Vzpomenu při té příležitosti na první ročník dodnes pořádané Krakonošovy stovky přes hřebeny Krkonoš vedoucí z Vrchlabí přes Žalý, Mísečky a Dvoračky do Harrachova, dále podél vodopádu Mumlavy na hřebeny a pak v noci přes celý hlavní hřeben na Pomezní boudy, po silnici do Malé a Velké Úpy, přes Černou horu a Černý důl na silnici do Lánova a zpět do Vrchlabí. Na trati jsme nasbírali asi 3000m stoupání. Nechtělo se mi závodit, ale se mnou se stále drželi dva 17 letí kluci z vrchlabského gymnázia, Vláďa Šturm a Jirka Hofmann. Kluci byli vytrénovaní, tak jsme přes ty hřebeny skoro stále klusali.

Z hřebene byl nezapomenutelný pohled na svítící horské středisko Karpacz na polské straně. Za to na české bylo jen tu a tam světýlko. V noci se zatáhlo, ale díky tomu, že jsme běželi, podařilo se nám uniknout bouřce, která chytila většinu ostatních pochodníků, mezi nimiž bylo hodně 16 – 18 letých dívek jen tak v tričku a kraťasech. Řada z nich skončila na Špindlerovce ve stavu podchlazení a Horská služba je postupně odvážela v gazících dolů. Od té doby vím, že hory leze podceňovat. Počasí se tam mění po čertech rychle.

Tuto stovku dokončila jediná žena, tehdy 16 letá vrchlabská lyžařka Jana Wendlerová, která odmítla nabídku trenéra, aby s ostatními skončila na Špindlerovce. To uvádím proto, že tato žena běhá dodnes v dresu

pražského klubu SABZO, ovšem pod jménem Jana Chlupatá... Následovaly další polozávodní stovky v Mladkově (11:05 hod.) a v Brně (10:40 hod.). Časy neberte moc vážně. Běhalo se většinou terénem, člověk musel mít mapu a umět se orientovat.

Na podzim jsem po dvou letech opět jel do Košic na Mezinárodní maraton míru, který v tom roce vyhrál Maďar Gyula Tóth časem 2:19:11 hod. Já byl spokojen s časem 2:58:22,6. Tenkrát se ještě běhalo na obrátkové trati ze stadionu Lokomotivy Košice v Črmelském údolí přes celé město na otočku do Seni s neodmyslitelnou cikánskou cimbálovkou a stejnou cestou zpět. Trať to byla zcela rovinatá, ale mnohdy foukal protivítr ze severu, který běžce na zpáteční cestě docela brzdil. V ulicích Košic vítaly maratonce desetitisíce lidí, probíhali jsme jen úzkou dvoumetrovou uličkou mezi fandícími diváky, kteří vyvolávali naše křestní jména podle rozdávané startovní listiny.

Ještě dnes sleduje MMM Košice mnohem více lidí než třeba Prague International Marathon. Pokud chcete alespoň jednou být při tom, máte právě nyní jedinečnou příležitost: 85. ročník Mezinárodního maratonu míru se koná v Košicích v neděli 5. října a vše, co potřebujete vědět o závodě a možnosti přihlášek, najdete na jeho **oficiální webové stránce**(Pokračování).

Už jen z tribuny: Zlatá léta šedesátá II

Ivo Domanský | 19.08.2008 | přečteno: 3184x

Tuhle mi mailoval jeden čtenář, abych prý prozradil, jestli jsem v životě aspon jeden závod vyhrál. Heč, já jich vyhrál několik, ale převážně chodeckých, protože sportovní chůze mi šla daleko líp než běh. V inkriminovaném roce 1966 to byly třeba závody II. ligy družstev v Liberci za 52:36,6 nebo v Praze na Strahově proti Spartaku Plzeň za 51:13,6.

Já byl v týmu Slavie VŠ B vlastně dvojka, talent Tomáš Tomášek mě předcházel, kdy chtěl, a tak třeba v Českých Budějovicích proti tamnímu Slavoji jsem zase uzavíral pole časem 56:42,6.

Na velkých závodech jsem ale nevyhrával. Když už jsme u té chůze, tak jsem se pokusil poprvé o 50 km na dráze (125 kol), ale nikomu z vás to neradím opakovat. Ani já na to tenkrát ještě neměl a když mi rozhodčí hlásili „ještě 57 kol“, mávl jsem rukou a šel pod sprchy smýt prach a škváru stadionu Tankisty Praha (dnešní stadion Přátelství na Strahově).

V následujícím roce jsem poprvé okusil další sport a to orientační běh. Tehdy se ještě běhalo na zelených dvoubarevných mapách v měřítku 1:25000, kontrol bylo méně než dnes, a to na výraznějších terénních tvarech, protože ty mapy byly staré a nepřesné. Ale už tenkrát se na orientácích scházela výborná parta. Já jsem sice ze začátku dost přebíhal kontroly (jako všichni, kdo jsou lepší běžci než mapaři), ale v tehdejší konkurenci jsem se tak docela neztratil. Dokonce jsem si ještě v tomtéž roce vyběhl třetí a pak i druhou výkonnostní třídu.

V oněch letech jsem se opravdu více než běhu věnoval závodní chůzi v kombinaci s dálkovými pochody většinou na 100 km, ale i kratšími. Některé stovky jsem skoro celé běhal, jiné chodil turisticky (zvláště, když se na startu objevila nějaká osamělá squaw, a to bývalo tehdy dost často), tak jsem se hned nezištně nabídl coby doprovod.

Díky bodům, které jsem pro Slavii VŠ získal ve II. lize jako chodec, mě vybrali do dalšího zájezdu na západ, v tomto případě spíše na sever. Přes tehdejší NDR a Balt jsme se přesunuli k několika závodům v jižním Švédsku.

Zažili jsme tam mnoho pěkných chviliek díky sexuálně uvolněným švédským děvčatům, která už tehdy byla zvyklá spíše lovit než být lovena. Ve švédském městě Värnamo jsem ale také poprvé v životě zažil atmosféru letního skandinávského mítinku, kde hlavní jsou běhy na střední tratě. Kolem dráhy stálo v ohozech několik tisíc diváků a řeknu vám, že atletice rozuměli. Úroveň skvělá, já byl na tu trojku s časem 10:11,2 min. daleko poslední...

Za propašovaný alkohol platili Švédové královsky, jen jsme to nesměli prodávat mladistvým, za to prý byl kriminál natvrdo.

Cítil jsem, že jsem běžecky skoro na dně a po návratu jsem začal ostře trénovat v Kladně, kde jsem pracoval, i na Strahově, kam jsem třikrát týdně dojížděl. Projevilo se to už koncem srpna, kdy jsem v Malém svrateckém maratonu ve Víru doběhl na pátém místě v čase 2:08:31.

Ten závod se běží zrovna tuto sobotu, takže kdo tam budete, můžete si to se mnou rozdat přes propast 41 let, třeba budete lepší než tenkrát já na těch 32 km.

Jednoho dne mi volali kamarádi chodci z Olomouce, že se podařilo zorganizovat velký chodecký zájezd na 100 km ve Švýcarsku na trati

Olivona – Luganu v italsky mluvícím kantonu Ticino, kterému Němci říkají Tessin. No řekněte, kdo by nebral... Problémy s doložkami jsme díky obligátnímu „modráku“ (povolení z ÚV ČSTV) neměli a tak jsme v říjnu vyrazili přes Rakousko do Švýcarska, pochopitelně opět vlakem.

Italští Švýcaři mi v porovnání s těmi německými připadají o hodně otevřenější a o něco méně skrbličití. V Luganu jsme se měli dobře jak co do stravy, tak i co do ubytování. Stovka se šla v neděli ráno od 6 hodin, ještě byla tma, takže styl v prvních 25 km ani nešel moc kontrolovat. To se ví, že jsem se přizpůsobil obecnému trendu.

Pokud si na to ještě vzpomínám, šlo se přes města Biascu a Bellinzonu, pak jsme odbočili směrem na mondénní Locarno, kde byla obrátka a po rovině se šlapalo až asi na 77. kilometr, kde začalo 6 km dlouhé stoupání na Mt. Ceneri. Z vrcholu to už byl jen sešup na promenádu v Luganu, kde byl za hojné divácké účasti cíl.

Nevím, jak na to trénovali další Češi (šlo nás asi osm), ale já jsem dodnes přesvědčen, že k mému 6. místu mi dopomohly ty turistické stovky. Zkrátka, nepřekopnout začátek a když přijde únava a smrtka, nedat se. Kdo vydržel šlapat 12 hodin v našich terénech, ten vydrží totéž na silnici.

V cíli mi naměřili 10:53:41,4 hod. a jako cenu dali u nás tehdy nevídané „potápěčské“ vodotěsné hodinky. Dovedete si představit, jak jsem je pyšně zapisoval do celního prohlášení pro naše celníky, protože jsme měli glejt, že se jedná o sportovní trofej a ty se jaksi propouštěly bez námitek a cla. V Luganu jsem se díky své – i když nijak zvláštní – angličtině také domluvil s trojkou chodců z Velké Británie, že je pozveme příštím roce na závod Praha – Poděbrady.

Jak to dopadlo a jaký byl ten osudový rok 1968, zase příště.

Už jen z tribuny: Než spadla klec

Ivo Domanský | 03.09.2008 | přečteno: 4117x

Po týdenním půstu se vrací na stránky behy.cz seriál Iva Domanského. V dnešním pokračování se dostáváme do srpnových dní roku 1968. Jaké chodecké a běžecké akce se konaly v době před invazí vojsk „spřátelených“ armád? Jak a kde prožíval Ivo Domanský vpád tanků a letadel?

Doufám, že jste si za ten týden ode mne odpočinuli a že jste schopni ve sledování historie mých 50 let v běhu a kolem běhu pokračovat dál.

Nejprve bych ale chtěl reagovat na dotaz jedné čtenářky, v jakých botách jsme vlastně tehdy chodili ty stokilometrové pochody. Inu v tom, co právě bylo na trhu a co český obuvnický průmysl vyrobil. Zatímco třeba polobotky z n. p. Svit se v té době běžně vyvážely do ciziny a tam šly docela na odbyt, znárodněný průmysl se příliš neobtěžoval, aby nějak reagoval na poptávku po nových typech obuvi pro volný čas. Pro n. p. SVIT v tehdejší Gottwaldově to byla moc malá ryba.

Fotka 4 z 4
foto: archiv Iva Domanského

A tak někteří chodili ze setrvačnosti stovky v pohorkách pro horolezce, které vyrábělo jakési družstvo ševců v Popradě a my ostatní v čínských „kedskách“, teniskách (maloobchodní cena 19 Kč), někteří si na tu štrapáci koupili vymoženost: tak zvané botasky, výrobek firmy Botana ve Skutči na

Chrudimsku. Ty stály kolem 150 Kč a byly obuvnický docela ucházející, ale některé suroviny používané při výrobě byly málo trvanlivé.

Koncem února 1968 jsem se dověděl, že se znovu chystá běžecká štafeta z Prahy do Sokolova v Sovětském svazu. „Znovu“ píši proto, že první pokus o tuto akci zkrachoval a běžci se vrátili ze slovensko-sovětské hranice, protože sovětské úřady včas nezařídily vše potřebné. Jednalo se o 16 vybraných běžců, schopných absolvovat ve dne nebo v noci 10 km v čase kolem 40 minut.

Účastníci štafety cestovali doprovodným autobusem a na silnici byl vždy gazík (terénní automobil sovětské výroby značky GAZ) se čtyřmi z nich. Jeden běžel a tři byli připraveni jej vystřídat po těch 10 km nebo i dřív, kdyby se mu udělalo nevolno. Princip byl nepřerušit běh za žádných okolností.

Do projektu se zapojila i naše armáda a dodnes si myslím, že nebýt jednoho plukovníka generálního štábu, který uměl se Sověty jednat jako bývalý Svobodův voják, nikdy bychom se do Sovětského svazu nedostali. Oni o nás zas tak moc nestáli.

Fotka 1 z 4
foto: archiv Iva Domanského

Fotka 3 z 4
foto: archiv Iva Domanského

Po slavnostním zahájení štafety na Staroměstském náměstí jsme běželi přes Kolín, Havlíčkův Brod, Brno a Přerov, dále přes Valašské Meziříčí a Rožnov do Žiliny, pak pod Tatrami přes Ružomberok, Poprad a Košice do Vyšného Nemeckého.

Na ukrajinské straně jsme potom překonali zasněžený hřeben Karpat, seběhli do Lvova a pokračovali přes Žitomír, Kijev, Poltavu a Charkov do

Sokolova. Tam jsme slavnostně předali štafetový kolík místním lidem, kteří jej uložili do muzea bitvy.

Už jsem napsal, že se běželo ve dne v noci, někdy za deště, na Ukrajině za citelného mrazu. „Svou“ desítku si každý odběhl zhruba po 9 hodinách, takže to jednou připadlo na noc, jindy zas na den. Některým ten porušený rytmus života dost vadil a „na palubě“ začala řídit i ponorková nemoc.

Já se na této cestě nejvíc skamarádil s výbornými běžci a chlapy Antonínem Javorkou z Trnavy a Karlem Cvičkem z Libochovic. Oba to byli v té době vynikající maratonci. S nimi jsem vytvořil trojici, která se nehádala, naopak všechny trable řešila s humorem. Zatímco se ostatní hádali, my tři na zadním sedadle stále zpívali písně "národní i sprostónárodní, aby nám ta štrapáce líp uběhla. Do Prahy jsme se vrátili 8. března a marně čekali na přijetí u tehdejšího primátora, které bylo sjednáno. Nedočkali jsme se, primátor měl už jiné starosti.

„Kluci, tady se za 14 dní stalo víc, než předtím za 20 let,“ řekl nám na uvítanou fotbalový redaktor deníku Československý sport František Černoš. A touto větou pro mne začalo Pražské jaro.

Samozřejmě jsme se tehdy všichni víc zajímali o politiku, ale trénovalo se taky. Já musel trénovat chůzi, protože, jak jsem psal minule, jsem se domluvil na vzájemném pozvání s trojicí Angličanů a v červnu jsem vyjel za Kanál poprvé.

Na londýnském – mimochodem tehdy velmi starém, špinavém a nehezkém – nádraží Victoria Station na mne ti tři už čekali, naložili do auta a po úzkých anglických silnicích s četnými dopravními zácpami jsme po několika hodinách dorazili do Manchesteru. Druhý den ráno se od radnice vydalo 66 chodců na trať dlouhou 51,5 míle (asi 83 km). Šlo se za plného silničního provozu, který byl tehdy asi tak pětikrát silnější než byl u nás a trať byla dosti členitá. Na nábřežní mořskou promenádu v lázeňském městě Blackpoolu jsem dorazil po 8:53:16 hod. na 11. místě.

Pohostinnost jsem třem Britům oplatil při jejich návštěvě Prahy a startu na závodě Praha – Poděbrady. Naše tradiční padesátka je doslova nadchla, hlavně zájem diváků ve vesnicích na Nymbursku. To bylo 4. srpna a do středy 21. srpna zbývalo jen pár dní.

Tři dny před invazí jsem šel v Blansku stovku a v noci z úterka na středu mne v mém kladenském podnájmu probudil rachot letadel, která téměř poslepu dosedala na Ruzyň. Posledním autobusem, který ještě vypravili z garáží, jsem místo do práce vyrazil do Prahy. U zimního stadionu na Štvanici nám zahradil cestu tank.

Vystoupil jsem a celý den chodil po Praze. Navečer byl problém, jak se dostat zpět, vlaky ani autobusy už nejezdily. Tak jsem šel těch 20 km do Kladna pěšky a u ruzyňského letiště v té tmavé srpnové noci slyšel tichý hovor sovětských vojáků, kteří letiště obsadili. Nebyl to moc dobrý pocit, vlastně to do mě mohli klidně našít.

Fotka 2 z 4
foto: archiv Iva Domanského

(Pokračování)

UŽ JEN Z TRIBUNY: Cestujme, dokud to jde

Ivo Domanský | 14.09.2008 | přečteno: 1342x

Praha byla najednou plná cizích vojáků a málokdo si troufal předpovídat, co se vlastně bude dít dál. V prvních týdnech a měsících po 21. srpnu 1968 u nás dál vládla Dubčekova garnitura a hranice na západ se kupodivu hned neuzavřely.

Měl jsem tehdy vyřízenou cestu do Švédska na chodecké závody Dalamarsjen a počátkem září jsem bez problémů vycestoval – ovšem oklikou přes západní Německo. Báł jsem se totiž, aby mne nevrátili z hranic pohraniční policisté NDR (několika lidem se to prý předtím stalo).

Přijel jsem vlakem do Falunu a telefonoval na adresu svých hostitelů, že jsem na místě, a ti z toho byli málem na mrtvici. Vůbec je nenapadlo, že bych po děsivých aktualitách, které vysílala švédská televize z okupované Prahy, se k nim vůbec mohl dostat.

Sven a Maj-Britt se o mne starali jako o vlastního a stále se vyptávali, jestli se vrátím domů. Do Švédska totiž po roce 1956 emigrovalo asi 50 000 Maďarů a oni teď očekávali, že to teď zopakují Češi a Slováci.

V okolí Falunu jsem poctivě odšlapal těch 58 km dálkového chodeckého závodu, skončil na 5. místě a poprvé v chodeckém závodě startoval spolu se ženou.

Seveřanky byly už tehdy emancipované a slečna Solveig Borénová si vedla velmi statečně. O několik let později pak šla moje životní partnerka závod Praha – Poděbrady, ale o tom později.

V témže roce jsme s klubovým kolegou Rudolfem Vaněčkem (Slavia VŠ Praha) cestovali na mezinárodní maraton ve východotureckém Erzurumu. Letecky by to bylo moc drahé, a tak jsme zvolili opět krkolomnou cestu vlakem přes Maďarsko, Jugoslávii a Bulharsko. Na nádraží v Istanbulu na nás čekal zástupce atletické federace (Turci hradili cestovné a pobyt ve své zemi pro oba) a hned nás odvezl k dálkovému autobusu do Ankary.

Turecké autobusy byly již tehdy příjemně klimatizované a vůbec o hodně modernější než naše Karosy. Cestou jsme viděli hrozné stopy po nedávném ničivém zemětřesení, které tehdy postihlo celé západní Turecko a téměř zničilo velké město Adipazari.

V Ankaře opět rovnou na letiště a místní linkou do Erzurumu. Teprve na místě jsme zjistili, že se celý maraton poběží v nadmořské výšce kolem 2000m po hlavní silnici s obrátkou v kurdské osadě Ilica. Kromě domácích reprezentantů Ismaila Akcaye a Aktaše byla na startu španělská hvězda Carlos Perez a pak my dva, ze kterých místní tisk udělal když ne hvězdy, tedy určitě hvězdičky.

Jenže to bylo úplně jinak: dopadli jsme jako sedláci u Chlumce. Ruda Vaněček přepálil začátek a maraton zabalil několik kilometrů za obrátkou úplně vyčerpaný, točila se mu hlava z nedostatku kyslíku a horka. Já tehdy uměl maraton spolehlivě pod tři hodiny, ale v těchto podmínkách jsem

poslední kilometry víc šel než běžel a do cíle se doplížil asi za tři a půl hodiny.

Tehdy jsem ještě stíhal zároveň trénink běhu i chůze.

V příštím roce 1969 se stále dalo vycestovat na pozvání a já toho využil ke startu v kuriózním chodeckém závodě na 24 hodin na dráze v anglickém Leicesteru. Vycestovat se dalo, ovšem peněz bylo málo a valuty navíc se daly sehnat pouze od veksláků. Jel jsem tedy za Kanál opět vlakem, vsedě a bez lehátka přes noc. V Anglii byla zrovna stávka železničářů, vlaky měly mnohahodinové zpoždění a tak jsem dorazil k hlavnímu pořadateli až dvě hodiny před závodem.

Šli jsme na umělé dráze dlouhé 400 m a startovalo nás asi 25. Věděl jsem, že vysokým favoritem je Brit Colin Young, tehdy jeden z pěti nejlepších chodců – ultravytrvalců na světě. S Colinem jsem se potkával i mnohem později v 90. letech, když jsme spolu startovali na veteránských mistrovstvích světa a Evropy.

Říkal jsem si v duchu: „nemáš co ztratit“ a šel zprvu asi uprostřed startovního pole. Po dvou hodinách mne to přestalo bavit a začal jsem zrychlovat. Bez větších problémů jsem k večeru (start byl v 10 hodin dopoledne) byl už na druhém místě a šlo se mi perfektně.

Colin do toho bušil naplno a předcházel nás ostatní kolo za kolem. Báł jsem se chůze přes noc, ale kupodivu jsem to přežil celkem v pohodě a nevadil mi ani ranní chlad, na který několik soupeřů doplatilo křečemi. Ani jsem neměl – mezi chodci hodně obávané – žaludeční potíže způsobené občerstvením. Po 19 hodinách jsem zdolal magickou hranici 100 mil a stal se tak automaticky členem výsadního bratrstva chodců „Centurionů“, což byl výběrový klub pro magory, kteří na veřejném závodě ušli pod dohledem rozhodčích nejméně 100 mil.

Ale pak začalo asi největší martyrium v mém sportovním životě – o něm však příště.

(Pokračování)

Už jen z tribuny: Doživotním rekordmanem

Ivo Domanský | 19.09.2008 | přečteno: 4320x

Posledně jsem se s vámi, milí návštěvníci serveru behy.cz, rozloučil na dráze stadionu v anglickém Leicesteru, kde jsem šlapal svých 100 mil a 24 hodin. Celkem v pohodě jsem dokončil sto mil, ale pak to začalo.

Z ničeho nic mě začalo bolet levé koleno a skoro vúchledě začalo otékat. Tento jev byl doprovázen bolestí vpravdě pekelnou, která nepovolovala ani na chvíli. V zoufalství mě napadlo, abych si na chvíli lehl na dráhu. To jsem si dal! V tu chvíli ke mně přispěchali dva milosrdní johanité (samaritáni) s nosítky, že mě odnesou. To by však znamenalo vzdání závodu, a to jsem nechtěl. Tak jsem lapiduchy odehnal, s námahou vstal a pokračoval v té křížové cestě.

Belhal jsem se jako postřelený, přitom jsem ovšem musel dávat pozor, abych dodržoval základní pravidla chůze. Naštěstí koleno šlo vcelku dobře dopnout, jen ta bolest neustávala. Byl jsem v tu chvíli bezpečně druhý a je fakt, že až na Colina Younga jsme se víceméně belhali všichni, takže mne John Edershaw ze třetí pozice nedostihl. Jen se mi pomalu přibližoval.

Pak se dopoledne začali na stadion trousit diváci a posledních 60 minut už vyhrávala i jakási muzika. Závěrečný výstřel jsem samozřejmě přijal s velkým ulehčením, experiment s klesnutím na dráhu jsem neopakoval a došel po svých na lavičku opodál. Když jsem se ale po pěti minutách pokoušel zvednout, už to prostě nešlo. Přišli ošetřovatelé a doslova mě na rukou odnesli do šaten. Tam mě dal jakžtakž dohromady masér a dostal jsem i jakési posilující dryáky.

Vyhlášení vítězů – to byla opět groteska. Na bednu jsem se ani nevyškrábal, tak mě tam prostě vysadili. Za celou tu námahu jsem dostal pouze plaketu, na níž už ale byl vygravírován dosažený výkon: 121 mil 089 yardů. Tak jsem v Anglii tehdy vytvořil dva základní československé rekordy v chůzi na dráze: na 100 mil a na 24 hodin.

Od té doby se je žádný Čechoslovák a nyní Čech nepokusil překonat, takže dodnes zůstávám a asi zůstanu doživotním rekordmanem na této vzdálenosti.

Dnes mám z toho srandu, ale tehdy se ve mně mísily hrdost s pochybnostmi, jestli to stálo za tu námahu. Můj ubytovatel, rovněž

chodec pan Nutt, mě dostrkal k autu a odvezl k sobě. Jedl jsem tam anglická jídla, pil dobrý anglický čaj – to všechno šlo dobře. Ovšem v noci jsem téměř nezahmouřil oko a každý pohyb na posteli se měnil v trýzeň mučení. S hrůzou jsem se díval na oteklé koleno a rozvažoval, jak na zpáteční cestě v Londýně překonám těch 11 km mezi oběma londýnskými nádražími (neměl jsem už ani libru), když jsem na cestu od postele ke stolu s jídlem a pitím a zpět potřeboval přibližně minutu...

Ráno bylo v tomto případě ovšem skutečně moudřejší večera. Koleno začalo pomalu, ale jistě splaskávat a úměrně s tím se snižovala i palčivá bolest. Nuttovi se se mnou s přáním šťastné cesty (to jistě nemysleli ironicky) rozloučili u vlaku do Londýna, kde jsem hlemýždí chůzí přešel za dvě hodiny na Victoria Station.

Při návratu do Prahy jsem sice měl ústa pokrytá opary z fyzického přepětí, koleno se však zmenšilo téměř na normál a skoro nebolelo. Zašel jsem do Slamovské ulice za MUDr Petrem Brandejským, aktivním chodcem a na slovo vzatým odborníkem přes sportovní lékařství. Ten mé potíže celkem jednoznačně diagnostikoval jako „akutní bursitidu“, prý se mi v koleně následkem nepřiměřené námahy hromadila voda nebo tekutina vodě velmi podobná.

Naštěstí pro mě vše odeznělo bez jakýchkoliv následků. Neměl jsem však v onom roce 1969 jen štěstí. 5. října jsem se vydal do Švédska na tehdy největší evropský kros Lidingöloppet na předměstí Stockholmu. Dojel jsem však pouze do Děčína, kde mi důstojník pasové kontroly vysvětlil, že právě o předchozí půlnoci konečně sklapla klec, neboť o den dříve vláda ČSSR s okamžitou platností zrušila všechny již vydané platné výjezdní doložky pro cesty do kapitalistických zemí a do Jugoslávie. Poradil mi ten dobrý muž, abych si v Praze zažádal o novou doložku a že prý mi ji určitě dají, pokud jedu za sportem. Jenže vyřízení by v nejlepším případě trvalo tři týdny a závod ve Stockholmu byl pozítří...

V roce 1970 sice už začala tvrdá normalizace, ale za přispění různých známých se dalo ještě nějakou dobu vyjíždět. V únoru jsem vyprovodil kamarády z dálkových pochodů Tyčku a Prtáka na expedici Sakura (cestovali pěšky a stopem na světovou výstavu v Ósace), na jaře jsem se pokusil jako druhý Čechoslovák o start na nejdelším chodeckém závodě světa Strasbourg – Paříž (více než 500 km nonstop se dvěma povinnými přestávkami po 2 hodinách).

Československá chůze měla v té době velmi dobrý zvuk, určitě lepší než nyní. Můj dobrý známý PhDr Jan O. Fischer, profesor francouzské literatury na FF UK v Praze a jinak též mizerný, zato nadšený sportovní chodec, udržoval písemný styk s prezidentem francouzských chodců panem Jenevainem. A tento pán mu napsal, že Francouzi po 11leté přestávce obnovují slavný Strasbourg a že by na něj pozvali 1 – 2 československé chodce.

Los tehdy padl na mě, protože jsem měl ze všech tehdejších chodců asi největší zkušenosti s dlouhými trasami a snad i relativně dobrou výkonnost. Mezitím mráz z Kremlu přituhl, a tak jsem musel absolvovat

pověstné kolečko po všech možných institucích, než byla razítka pohromadě – až na jedno. Scházel souhlas ČSTV, že se výjezd může uskutečnit v rámci oficiální reprezentace, jinak to už tehdy nešlo.

Známosti opět zapracovaly a nakonec „modrák“ byl a mohl jsem odjet reprezentovat socialistickou vlast do Francie. Mým vedoucím a tlumočnickem zároveň byl právě prof. Fischer.

Do Francie jsme jeli vlakem a ve Strasbourgu jsme se zaprezentovali. Podmínkou startu na tomto závodě bylo absolvování nejméně dvou kvalifikačních závodů minimálně na 24 hodiny nebo 200 km. Mně uznali těch 24 hodin na dráze v Anglii a druhou kvalifikaci mi nakonec odpustili – asi o poměrech na východě Evropy něco věděli. Kvalifikačním sítím prošlo 30 chodců z Francie, Německa, Švýcarska, Velké Británie, Nizozemska a já jediný z východní Evropy.

Na startu ve Strasbourgu byla velká sláva, novináři nás přirovnávali k jezdcům Tour de France.

(Dokončení příště)

Titulní foto z archívu Iva Domanského: Před startem závodu Štrasburk – Paříž

Už jen z tribuny: Všechno jednou končí

Ivo Domanský | 25.09.2008 | přečteno: 3954x

foto: archiv Iva Domanského

Rozloučili jsme se na startu nejdelšího chodeckého závodu světa. Jak to dopadlo? Pro mne dost neslavně. Já měl tenkrát natrénováno přesně na prvních 24 hodin a ty jsem také dokončil na 14. místě. Jenže pak následovala první povinná přestávka v Toulou (174 km) a po ní jsem se už nevzpamatoval.

Úplně mi ztuhly svaly a nedokázal jsem je už rozhýbat. Po několika hodinách marné sbahy jsem to vzdal.

Když to dnes hodnotím s odstupem téměř 40 let, vidím, že to nemohlo dopadnout jinak, ale tenkrát jsem na tom byl psychicky hodně špatně. Sotva mne tehdy utěšovalo, že přesně tak dopadl dávno přede mnou (v roce 1937) náš předválečný olympionik, chodec Jaroslav Štokr – Žofka, který po úspěšném startu na OH v Berlíně (4. místo na 50 km) dostal od Francouzů pozvání na závod Strassbourg – Paříž a také skončil předčasně.

Po návratu z Francie mne členové tehdejší maratonské komise při atletickém svazu přesvědčili, abych převzal časopis Maraton, který redigoval do té doby Jan Čámský, jemuž to už pracovní povinnosti nadále nedovolovaly.

Walter se pak na penzi odstěhoval do Žebráku a založil tam také dodnes existující vytrvalostní běh Žebrácká pětadvacítka (nyní se běhá jako Memoriál Waltera Bednáře).

Pro zajímavost, za Maraton od začátku běžci platili a předplatné v době, kdy jsem přebíral redakci, bylo 40 Kčs. Termínovka ze 70. let byla proti té dnešní podstatně hubenější, nabízela přibližně 200 startovních příležitostí – a to v celém tehdejší Československu. Počet výtisků se pomalu zvyšoval, až dosáhl maxima 1800 kusů v roce 1989. Pokud vás to zajímá, vím o několika předplatitelích, kteří časopis odebírají od doby jeho vzniku, jedním z nich je pokladník našeho AVC Praha Jarda Klimepra.

Také jsme občas museli odrážet pokusy o likvidaci časopisu i komise různými horlivci, kteří – jak je to u nás obvyklé – toho sami moc neudělali, ale nepřáli si, aby se práce dařila někomu jinému. Komise přežila celou dobu socialismu, když v 80. letech byla konečně uznána jako součást tzv. „masovky“ a atletický svaz byl nakonec rád, že se mohl na ČSTV pochlubit, jak se pěkně stará o „budřítáky“, zatímco další svazy tuto složku teprve dlouho po atletech budovaly. A tak jsem se postupně stával z atleta funkcionářem a redaktorem, i když jsem stále aktivně běhal, startoval na dálkových pochodech a chodeckých závodech.

Letos (po 47 letech) časopis, který v průběhu let změnil název na Běhy mimo dráhu – Maraton, v klasické podobě skončí. Hlavním důvodem není nezáměr čtenářů, ale prostý fakt, že v současnosti naleznete asi 95% výsledků běžeckých závodů na některém internetovém serveru.

(Konec)